

have bidraget deres til den finansielle Nødstilstand. Det er de Kærlighedsgaver, som det regerende Parti med saa goddædig en Haand har øst ud til Landbruget. Tage vi Landbrugsbevillingerne under den gamle § 18 II A., men bortser fra Bevillingerne til specielle Husmandsformaal, som jo til en vis Grad rumme et socialt Moment, finde vi i Løbet af disse Aar en Stigning af 1,888,000 Kr. Det er selvfølgelig ikke min Mening at ville fraskrive disse Bevillinger Nytte og Værdi end sige jævnstille dem med de militære Udgifter; jeg er overbevist om, at mange af dem have gjort Gavn for Udviklingen af vort nationale Erhvervsliv, omend det paa den anden Side er sikkert, at der er adskillige af dem, som meget vel kunde have været undværede, hvad man ogsaa har et Vidnesbyrd om i, at Finanslovkommissionen har skaaret løs her i stor Udstrækning. Men de Herrer Agrarer, som nu have saa travlt med at snakke om de sociale Reformere, maa i hvert Fald erindre, at ogsaa disse sidste Udgifter have deres Andel i den finansielle Nødstilstand. Ved Siden af disse Agrarbevillinger og i nær Slægt med dem er Udgiften til Tiendeloven, det mest kyniske Udslag af den Klassepolitik, der er drevet herhjemme. Den opgøres paa det sidste Statsregnskab til i alt 834,808 Kr., hvortil kommer ca. 90,000 Kr. Indtægtsformindskelse paa Skatten af det tiendeydende Hartkorn; saa De se, at vi allerede paa det sidste Statsregnskab ere oppe ved 1 Mill. Kr. hertil. For næste Finansaar ere de direkte Udgifter dertil budgetterede til 1,076,482 Kr. og for det følgende Aar til 1,337,149 Kr., foruden yderligere en 50,000—60,000 Kr.'s Indtægtsformindskelse ved Tabet af Landskatten paa det tiendeydende Hartkorn.

Den agrariske Klasseegoisme har altsaa sin ikke ringe Del af Ansvaret for den Stilling, hvori vi befinde os; men det store Hovedansvar hviler paa Militarismen. De haarde Lidelser, den danske Befolkning nu skal gennemgaa i Kraft af den store Skatteudskrivning, bliver Tømmermændene efter den Rabies, det lykkedes Militaristerne ved de to sidste Valg at kalde til Live. Jeg skal afholde mig fra alle selvstændige Betragtninger over, hvor samfundsunyttige og samfundsskadelige disse Militærudgifter ere for et Land som Danmark; jeg ved, at det vil være spildt Ulejlighed, det hjælper ikke, de Herrer vende det døde Øre til, de ville ikke forstaa. Men jeg vil gerne have Lov til at henlede Opmærksomheden paa en Synsmaade, der er bleven gjort gældende i

et for ganske kort Tid siden udkommet, meget omfangsrigt tysk Værk om Danmarks Stilling i Verdensøkonomien, „Dänemarks Stellung in der Weltwirtschaft“ af Dr. Gerlach — jeg antager, at den højtærede Finansminister kender det. Det har altid sin Interesse at se, hvorledes det, som herhjemme er et Stridsspørgsmaal mellem politiske Partier, tager sig ud, spejler sig for en ganske udenforstaaende, kyndig, kundskabsrig og skarpsindig Iagttagers objektive Opfattelse. Hvor denne Forfatter henimod Slutningen af sit store og i flere Henseender dygtige Værk søger at drage Konsekvensen af sine Undersøgelser, henviser han netop til den frygtelige Fare, som Militærudgifterne ere for Danmark. Han skriver — jeg maa med den højtærede Formands Tilladelse oplæse et Par Linier: „De sidste Forsvarslove have bragt en betydelig Forøgelse af disse Summer“ — altsaa Militærudgifterne. — „Det forekommer os, at til den Opgave at forsvare et saa udsat Punkt paa Jorden som Danmark mangler Danmark de fysiske og pekuniære Midler; og de store Udgifter paa dette Omraade forøge kun den Gæld, der i Tilfælde af en europæisk Krig kan blive ligefrem skæbnesvanger, selv om Danmark ikke berøres af Krigen“. Og lidt længere fremme skriver han: „Militærspørgsmaalet spiller stærkt ind i Spørgsmaalet om Danmarks Forgældelse og maa betragtes under denne“ — det vil sige en økonomisk — „Synsvinkel. Thi en i militær Henseende kraftig Stat, der staar i stærk finansiell Afhængighed, er en Uting“. Og paa den sidste Side i Bogen henviser Forfatteren til den „alt for stærke Nationalisme“ som noget, der kun kan true de sidste Rester af den danske Stats økonomiske Uafhængighed og udsætte hele det nationale danske Liv for Undergang. Jeg synes, det har nogen Interesse for os at se denne Betragtning fremsat netop ude fra; thi hvor tidt have vi ikke hørt de Herrer Militarister henviser til Udlandet, henviser til, hvad Indtryk Udlandet vilde faa af den danske Nation, hvis den skred til at nedlægge Vaabnene, hvorledes Udlandet vilde betragte os som en foragtelig og jammerlig Nation, hvis vi opgav den nationale Selvopholdelsesdrift og vægrede os ved at bringe Ofre for vor nationale Selvstændighed. Hvor mange Gange have vi ikke hørt alle disse Fraser, alt dette Bavl! Nu faa vi et praktisk Vidnesbyrd om, at i Udlandet forstaa de fornuftige Mennesker ligesom de fornuftige Mennesker herhjemme, at alt det Militærvæsen, vi i dyre Domme kunne